

Stavebnictví v únoru meziročně vzrostlo, v roce 2020 může klesnout až o desetinu

I když byl úvod roku 2020 z pohledu stavebnictví příznivý, ve zbylé části roku můžeme očekávat strmý pokles. **České stavebnictví kvůli opatřením proti šíření koronaviru dle průzkumu společnosti CEEC Research mezi 60 stavebními firmami letos meziročně klesne o 10,1 %, příští rok o 3,1 %.** Ještě v polovině února se počítalo s růstem o 1,6 % letos a 0,8 % v příštím roce. Podle Českého statistického úřadu v únoru stavebnictví meziročně vzrostlo o 5,3 %. Pozemní stavitelství, tedy hlavně stavba bytů, kanceláří nebo průmyslových hal a skladů, stoupl o 2,1 %. Inženýrské stavitelství, které je tvořeno hlavně výstavbou dopravní infrastruktury, vzrostlo o výrazných 21,9 %.

Kvůli opatřením proti šíření koronaviru klesá také poptávka. **Pokles zájmu o nemovitosti hlásí některé realitní firmy, které na to reagují vesměs snížením cen nemovitostí.** Po propadu po zavedení vládních restriktivních opatření se však situace zlepšuje. O desítky procent rovněž kleslo nájemné v centru Prahy a počet bytů k pronájmu stoupl, a to i zásluhou prakticky nulového zájmu o Airbnb, místy až o polovinu.

V reakci na zhoršující se situaci na trhu a v očekávání alespoň částečného splasknutí spekulativní bubliny na nemovitostním trhu **Česká národní banka minulý týden uvolnila limity tří úvěrových ukazatelů pro posuzování žádostí o nové hypotéky.** Limit výše hypotéky v poměru k hodnotě zastavované nemovitosti (LTV) zvýšila na 90 % z 80 %. Poměr mezi měsíční splátkou veškerých úvěrů proti celkovému čistému měsíčnímu příjmu (DSTI) zvýšila ze 45 na 50 %. Poměr výše dluhu a čistého příjmu žadatele o úvěr (ukazatel DTI) úplně zrušila. Banky vítají zmírnění limitů jako logickou snahu ČNB o oživení trhu.

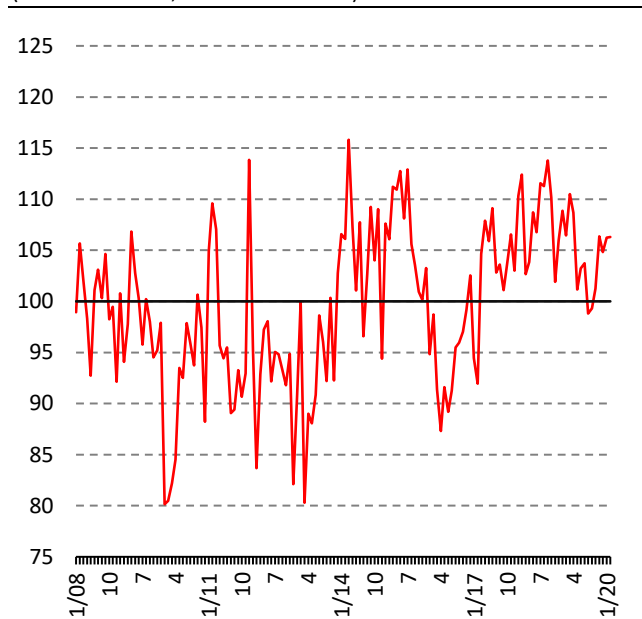
S návrhem na uvolnění situace na hypotečním trhu přišlo také ministerstvo financí v podobě moratoria na splátky úvěrů a hypoték, které poslanecká sněmovna schválila toto úterý. Jestliže to schválí i senát a podepíše prezident, **lidé a firmy budou moci přerušit splácení, a to až na šest měsíců.** Splátky bude možné odložit u spotřebitelských i podnikatelských úvěrů včetně hypoték, které byly sjednány a čerpány před 26. březnem. Lidé a firmy musí o odklad splátek požádat a prohlásit, že to je kvůli pandemii. Při přerušení přestane klient splácet jistinu a úrok. Úroky přitom zůstanou zachovány podle smlouvy o úvěru. V případě úvěrů firem ovšem bude přerušeno pouze splácení jistiny, úroky budou muset firmy platit.

Z průzkumu, které pro Komerční banku zpracovala agentura IPSOS, vyplývá, že **až třetina lidí s hypotékou nebo spotřebitelským úvěrem chce využít možnosti odložit splátky na tři měsíce.** Z průzkumu také vyplynulo, že dostatek financí pro nečekaný výpadek příjmů má pouze 51 procent dotázaných. Banky, nebankovní poskytovatelé úvěrů i takzvané fintech společnosti, naopak s plošným odkladem splátek úvěrů nesouhlasí. Poukazují na to, že ne všechny sektory jsou koronavirem výrazně postiženy, totéž se týká i profesí. Varují také před morálním hazardem dlužníků.

Ministerstvo financí také plánuje návrh **zrušení čtyřprocentní daně z nabytí nemovitosti**, kterou platí kupující. Podle ministryně Aleny Schillerové je v současné době ideální příležitost tímto krokem rozhybat realitní trh. Klíčové však zůstává, aby si lidé udrželi práci a domácnosti svoji kupní sílu, k čemuž by jim alespoň částečně měl pomoci tzv. kurzarbeit. Snížení daně z nabytí nemovitostí se proto jeví až jako druhořadý nástroj k podpoře trhu s bydlením.

Zdroj: ČTK, ČSÚ, MPO

Index stavební produkce
(meziroční index, sezónně. oč. data)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Z DOMOVA

MF: Česká ekonomika letos klesne o 5,6 % ...

Ministerstvo financí v nově zveřejněné makroekonomické prognóze očekává letos kvůli dopadům šíření koronaviru pokles ekonomiky o 5,6 procenta. Příští rok by měla česká ekonomika již vykazat růst o 3,1 procenta. K nehlubšímu poklesu by mělo dojít v oblasti zahraničního obchodu a u investic do fixního kapitálu. Nižší bude i spotřeba domácností. MF očekává, že od druhé poloviny roku 2020 by již ekonomická aktivita měla ožít, v roce 2021 by pak hospodářský růst mohl dosáhnout 3,1 procenta. MF ve svých odhadech počítá zatím s tím, že se epidemii koronaviru podaří během 2. čtvrtletí zvládnout. V takovém případě by měla česká ekonomika v 1. a 2. čtvrtletí vykazat mezičtvrtletní propad. V 1. čtvrtletí podle odhadu ekonomika mezičtvrtletně klesne o 2,2 procenta a meziročně o 0,5 procenta.

... schodek veřejných financí dosáhne 4,1 % HDP

Veřejné finance letos podle MF predikce skončí ve schodku 4,1 procenta hrubého domácího produktu. Celkový veřejný dluh by měl stoupnout na 35,2 procenta HDP. Důvodem je očekávaný propad daňových příjmů, nárůst výdajů rozpočtu kvůli zmírnění dopadů šíření koronaviru a s tím spojený vyšší schodek státního rozpočtu (Sněmovna schválila zvýšení schodku státního rozpočtu ze 40 na 200 miliard korun). Loni veřejné finance skončily v přebytku 0,3 procenta HDP a celkový veřejný dluh na 30,8 procenta HDP. Podle pravidel EU by se neměly dostat veřejné finance do deficitu většího než tři procenta HDP a dluh by neměl přesáhnout 60 procent HDP. V rámci novely zákona o rozpočtové odpovědnosti vláda zvýšila pro příští rok strukturální deficit na čtyři procenta HDP. Jedná se o deficit veřejných financí očištěný o vliv hospodářského cyklu. Cílem je podle MF umožnit práce na přípravě státního rozpočtu na příští rok i roky další. Zvýšení strukturálního deficitu umožňují pravidla EU. Pro letošní rok MF počítá s dvouprocentním strukturálním deficitem. Dosud byl střednědobým rozpočtovým cílem pro Českou republiku v letech 2020 až 2022 strukturální deficit 0,75 procenta HDP. Předloni bylo strukturální saldo v přebytku 0,4 procenta HDP.

Zdroj: MF

Nezaměstnanost se zatím nezvýšila ...

Březnová čísla z trhu práce, v souladu s naším očekáváním, neukázala na masivní nárůst míry nezaměstnanosti, která zůstala na únorové úrovni 3,0 %, stejná byla i loni v březnu. Důvodem je skutečnost, že eventuální výpovědi jsou v Česku spojeny s dvouměsíční výpovědní lhůtou. Situace na trhu práce byla také dosud extrémně napjatá a ČR patřila k zemím s největším počtem neobsazených pracovních míst. Počet lidí bez práce klesl proti únoru o téměř 1 700 na 225 678, což je nejnižší březnová hodnota od roku 1997. O více než 9 000 ubylo ale také volných pracovních míst,

úřad práce jich evidoval 342 287. Očekáváme, že se koronavirová krize projeví v údajích během následujících týdnů. Z regionů republiky měla ke konci března nejnižší nezaměstnanost stejně jako v únoru Praha, kde podíl lidí bez práce mírně stoupl na dvě procenta.

... nejvyšší zůstala v Moravskoslezském kraji

Nejvyšší zůstal podíl nezaměstnaných v Moravskoslezském kraji, kde stejně jako v únoru dosáhl 4,6 procenta. Z okresů vykazaly nejnižší nezaměstnanost Praha - východ s 1,2 procenta a Pelhřimov s 1,5 procenta. Naopak nejvyšší nezaměstnanost je se sedmi procenty na Karvinsku. Nejmenší konkurence na pracovním trhu byla ke konci března v okrese Praha-východ, kde na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 0,1 uchazeče. Naopak nejvíce lidí připadalo na jedno místo na Karvinsku, a to 6,9. Celorepublikově na jedno volné pracovní místo připadá v průměru 0,7 uchazeče. Zaměstnavatelé měli v březnu největší zájem o dělníky v oblasti výstavby budov, zemědělské a lesní dělníky, pomocné dělníky ve výrobě, obsluhu vysokozdvizných vozíků, řidiče, zedníky nebo pomocné manipulační pracovníky. Firmám dlouhodobě chybí kvalifikovaní řemeslníci, ale také odborníci v informačních technologiích.

Zdroj: Patria, MPSV

ČMZRZB v prvním kole COVID II přijala necelých 6 tisíc žádostí

Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRZB) v prvním kole programu COVID II přijala od podnikatelů postižených v souvislosti s koronavirem 5900 žádostí na bezúročnou úvěry v objemu 19 miliard korun. Na pokračování programu COVID mělo být původně, stejně jako na první vlnu, vyčleněno pět miliard korun, které by živnostníkům a firmám poskytl půjčky v objemu 20 miliard korun. Do Velikonoc bude spuštěn program COVID III, který by měl být v první fázi ve výši 20 miliard korun a bude se zvyšovat až na 40 miliard korun. Žádosti do programu COVID II podávali podnikatelé napříč obory. Jednalo se o stavebnictví, strojírenství, textilní průmysl, stravovací a ubytovací služby, maloobchod a velkoobchod, dopravu, pivovary, cestovní kanceláře a další služby. Na rozdíl od první vlny programu COVID nyní byly zapojeny komerční banky. Nejčastěji žádali klienti Komerční banky, ČSOB, České spořitelny, Raiffeisenbank, UniCredit Bank, Oberbank, Moneta Money Bank a Sberbank. Za půjčky ručí prostřednictvím ČMZRZB stát až do výše 80 procent. Maximální délka záruky jsou tři roky. O půjčku požádalo více než 700 živnostníků a malých a středních podnikatelů. Zdroj: ČTK

Podpora 25.000 korun pro OSVČ, odklad splátek úvěrů pro lidi i firmy

Živnostníci a další osoby samostatně výdělečně činné budou moci od státu dostat jednorázový příspěvek 25.000 korun jako kompenzaci dopadů krize související s koronavirem. Finanční úřady o něj budou

moci požádat vedle živnostníků například samostatní zemědělci nebo lékaři. Jednotlivci i firmy by mohli v souvislosti s epidemií koronaviru přerušit buď na tři, nebo šest měsíců splácení úvěrů a hypoték. Délku přerušení, o které by museli požádat, by si mohli vybrat. Příspěvek 500 korun denně je určen především těm osobám, které ekonomicky poškodila situace kolem epidemie koronaviru. Vyplácet se bude za období od 12. března do 30. dubna. Zaměstnanců se týkat nebude. Na ty pamatuje vládní program Antivirus, který provozuje ministerstvo práce. Na příspěvek mají dosáhnout lidé, kteří mají podnikání jako hlavní i vedlejší činnost s výjimkou těch, kteří jsou zaměstnanci a podnikání je jejich vedlejší činnost. Příspěvek nebude podléhat zdanění.

Zdroj: ČTK

Škoda Auto znovu prodloužila odstávku výroby

Automobilka Škoda Auto již potřetí prodloužila odstávku výroby ve všech třech svých českých závodech kvůli pandemii koronaviru zatím do 27. dubna 2020.

Zdroj: ČTK

ZE ZAHRANIČÍ

Důvěra investorů v ekonomiku eurozóny je na minimu

Důvěra investorů v ekonomiku eurozóny se v dubnu propadla nejnižší od začátku sledování. Ukázal to průzkum, jehož výsledky zveřejnila společnost Sentix a který byl mezi 1 173 investory proveden ve dnech 2. až 4. dubna. Sentix uvádí, že hospodářství je kvůli koronaviru v hluboké recesi a že pandemie ekonomiku dusí. Index důvěry investorů se propadl na minus 42,9 z březnových minus 17,1 bodu. Analytici v anketě agentury Reuters očekávali, že index klesne pouze na minus 30,3 bodu. V Německu se index důvěry snížil na minus 36,0 z březnových minus 16,9 bodu. Je tak nejnižší od března 2009. Dopady koronavirové krize na mnoho pracovníků tlumí v největší evropské ekonomice německá síť sociálního zabezpečení.

Zdroj: ČTK, Patria

Německá ekonomika se ve druhém čtvrtletí propadne o rekordních deset procent

Krise způsobená COVID-19 vyvolá v Německu hlubokou hospodářskou recesi, HDP se může letos snížit o 4,2 %. Ve společné zprávě to uvedly přední hospodářské instituty v Německu. V prvním čtvrtletí by měl HDP ve srovnání s předchozím čtvrtletím klesnout o 1,9 %, ve druhém čtvrtletí podle jejich odhadu kvůli významnému utlumení hospodářských aktivit vykáže propad 9,8 %.

Zdroj: ČTK, Patria

Masivní destrukce sektoru služeb v Itálii

Destrukce sektoru služeb v Itálii nemá v poválečném období paralelu. Index PMI ve službách spadl na neuvěřitelných 17,4 bodu - extrémně pod hranici 50 bodů oddělujících expanzi od kontrakce. I když přes víkend

zpomalil přírůstek počtu nových případů COVID-19 v Itálii, vyhráno zdaleka není. Poslední zprávy z Číny ukazují, že se začínají objevovat nové případy koronaviru a některá restriktivní opatření se tak znovu vracejí do hry i tam.

Zdroj: Patria

Cena zlata je v korunách nejdražší v historii

Cena zlata v korunách dnes dosáhla rekordní hodnoty více než 43.000 korun za unci. Důvodem je růst zájmu investorů způsobený zejména výraznou nestabilitou akciových trhů

kvůli šíření viru Covid-19 a klesající kurz koruny. Korunová cena zlata je dnes o více než 30 procent vyšší než před začátkem krize související s šířením koronaviru.

Zdroj: ČTK

Průmysl i zahraniční obchod klesly ještě před příchodem koronavirové krize

Průmyslová produkce v únoru klesla již devátý měsíc za sebou. Celkové nové objednávky, byly staženy těmi zahraničními do záporných hodnot. To je dáno situací u našich hlavních obchodních partnerů, kteří se potýkají s klesající produkcí. V březnových datech navíc očekáváme výrazný propad domácí poptávky vlivem restriktivních opatření české vlády kvůli šířící se pandemii. Rovněž zahraniční obchod již pátý měsíc v řadě vykazuje meziroční pokles vývozu i dovozu, a to i bez útlumu ekonomické aktivity kvůli koronavirové krizi. V následujících měsících se proto nevyhneme značnému zpomalení výkonu ZO spojeného s propadem vývozu i dovozu.

Průmyslová produkce v únoru 2020 meziročně klesla o 0,9 % (kalendářně očištěná data) a ve srovnání s předchozím měsícem byla (sezónně očištěná) nižší o 0,3 %. Bez očištění byla průmyslová produkce meziročně nižší o 0,9 %. **Automobilový průmysl** vykázal meziroční (kalendářně očištěná data) růst o 3,0 %.¹ **Nové průmyslové zakázky** vykázaly pokles o 3,1 %, tuzemské zakázky rostly o 2,8 %, zatímco nové zakázky ze zahraničí poklesly o 5,5%.

V zahraničním obchodě se zbožím hodnota vývozu meziročně klesla o 0,7 % na 297,0 mld. Kč a hodnota dovozu o 2,9 % na 274,6 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 22,4 mld. Kč, což je meziročně o 6,2 mld. Kč více. Podle předběžných údajů ČSÚ **bilance zahraničního obchodu v národním pojetí se státy EU28** skončila přebytkem ve výši 53,0 mld. Kč, což byla zhruba stejná hodnota jako v únoru předchozího roku. Schodek obchodu se státy mimo EU se zmenšil o 6,3 mld. Kč a dosáhl 29,0 mld. Kč. Celkovou bilanci a její **komoditní strukturu** v národním pojetí příznivě **ovlivnil** především lepší výsledek bilance ostatních dopravních prostředků o 3,2 mld. Kč a menší deficity bilancí s ropou a zemním plynem o 2,8 mld. Kč

Zahraněčímu obchodu se dařilo pořád poměrně dobře, nicméně průmysl pokračoval v klesajícím trendu, který započal již řadu měsíců před koronavirem. Zde je vhodné **připomenout, že výše uvedená data jsou za měsíc únor** a v České republice se první případy nákazy koronavirem začaly objevovat až od 1. března a vláda ČR zavedla nouzový stav 12. března. **Jinými slovy vliv pandemie se naplno na českých datech projeví až přibližně za měsíc.**

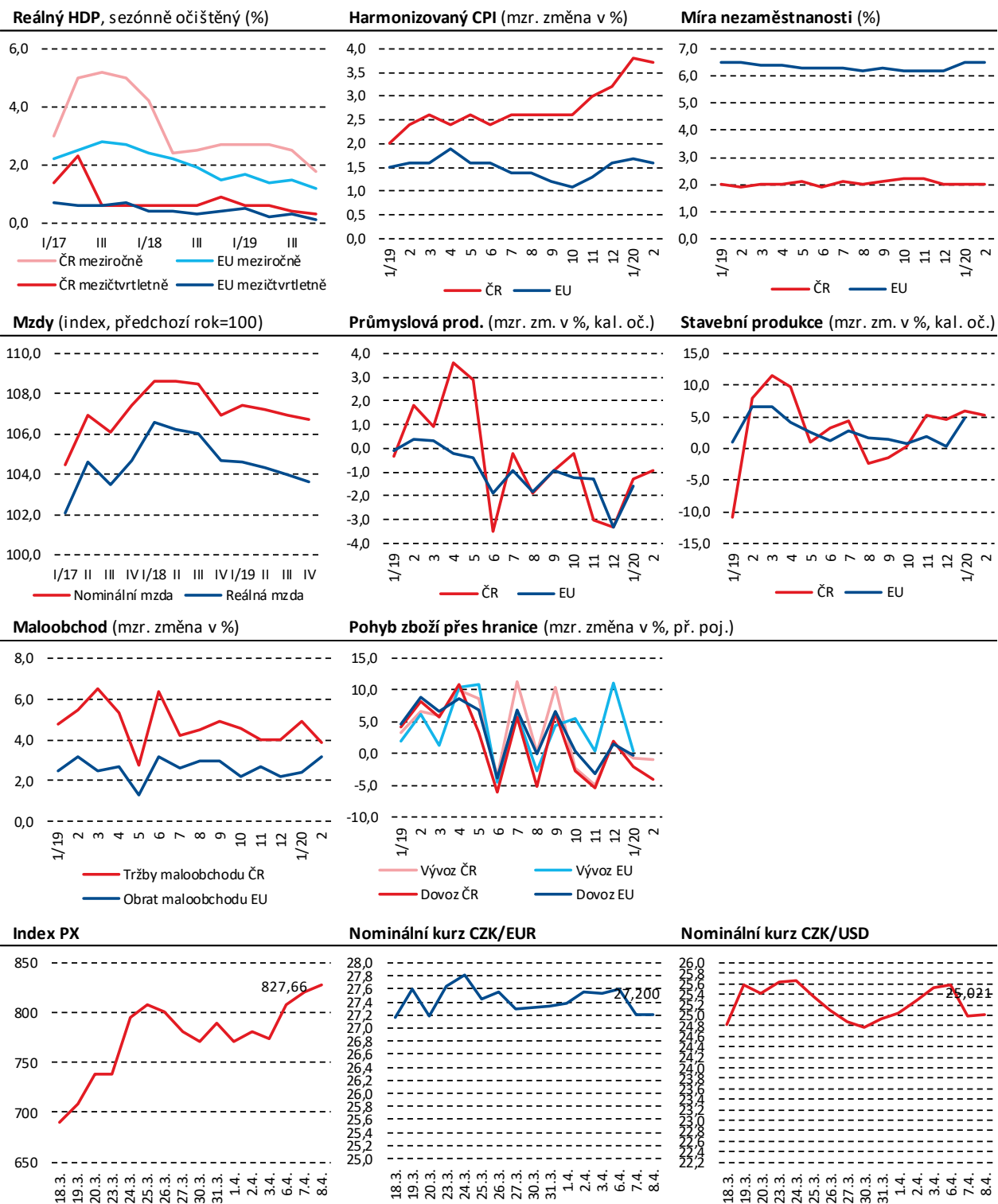
Předstihové indikátory našich zahraničních (obchodních) partnerů taktéž nepřinášejí optimistické zprávy. **Průmyslový index PMI eurozóny klesl** v březnu na 44,5 bodu, německý **index očekávání investorů ZEW se propadl** na hodnotu - 49,5 bodu, což je nejnižší od finanční krize v roce 2008 a **index podnikatelského klimatu německého institutu Ifo** se snížil na 86,1 bodu.

Je zřejmé, že aktuální dopady nákazy Covid-19 zhoršují ekonomické podmínky. Celosvětově dochází k poklesu poptávky, razantnímu útlumu výroby i obchodu i narušení fungování globálních dodavatelských řetězců. Výhled do budoucna není příznivý a situace se v příštích měsících bude ještě zhoršovat, což se **negativně projeví ve výsledcích českého zahraničního obchodu i průmyslu.**

Zdroj: ČSÚ, www.idnes.cz, MPO

¹ Automobilka Škoda Auto potřeptí prodloužila odstávku své výroby ve všech svých třech českých závodech, tentokrát do 27. 4. 2020.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO